

Банківська система України через 5 років. Можливі сценарії

Члени Клубу банкірів і всі небайдужі до стану справ у вітчизняній банківській системі, хто регулярно бере участь у засіданнях Клубу, добре знають, що у фокусі уваги під час обговорення перебувають найактуальніші, найгарячіші питання сучасного банківського життя. Але коли закінчується рік, цілком природно виникає бажання як проаналізувати все, що відбулося упродовж нього, так і трошки зазирнути у майбутнє, поміркувати над стратегією розвитку банківської системи, її можливостями і перспективами. Саме тому для свого засідання, яке відбулося 8 грудня 2017 р. у приміщенні Університету банківської справи, рада Клубу банкірів обрала тему: «Банківська система України через 5 років. Можливі сценарії». До участі у засіданні були запрошені представники Ради Національного банку, комітетів Верховної Ради, керівники провідних вітчизняних банків, страховики, вчені-економісти, фінансові експерти та аналітики.

Першу доповідь, з огляду на тему засідання, виголосив старший науковий співробітник відділу грошово-кредитних відносин ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», к. е. н. Євген Бублик: «Під впливом глобальних та регіональних факторів: банківська система України через п'ять років». Доповідач зауважив, що "на розвиток вітчизняної банківської системи помітним чином впливають також глобальні та регіональні тренди. Зокрема, скорочення кількості банківських установ та відділень, зростання частки NPL, зниження частки кредитів у економіці та замороження банківського інвестиційного кредитування – процеси поширені на європейських ринках. Звичайно, специфічні внутрішні події та обставини суттєво поглибили негативну сторону цих процесів, проте глобальні тренди визначатимуть напрями розвитку вітчизняного банківського ринку й протягом наступних п'яти років. Відповідно революційний характер технологічних змін на світових банківських ринках формує вагомі виклики для регуляторів банківського ринку України. Потрібно забезпечити не тільки подолання існуючих на ньому проблем, відтворити повноцінну структуру ринкових інститутів та інструментів, але й забезпечити у найближчі п'ять років адекватне регулювання".

Якою буде українська економіка та банківська система через п'ять років? Своїм баченням з цього приводу поділився член Ради Національного банку України Василь Фурман, проаналізувавши найважливіші процеси, що

будуть характерними для економіки загалом і банківської системи зокрема вже в недалекому майбутньому

Увагу учасників засідання привернула презентація голови правління банку «Глобус» Сергія Мамедова щодо можливого розвитку подій в банківській системі України протягом найближчих кількох років. Доповідач наголосив: «Банківська система України пройшла важкий етап «очищення», після якого стала більш докапіталізованою та прозорою, зараз вона перебуває на етапі «перезавантаження»: переглядаються бізнес-стратегії, вдосконалюється менеджмент, відновлюється кредитування, підвищуються стандарти розкриття інформації, а сам банківський сектор консолідується». І, на його думку, вже з наступного року почнеться новий етап – етап сталого розвитку, що передбачає гармонізацію банківського регулювання з Базельськими рекомендаціями та Директивами ЄС, впровадження нових стандартів банківського нагляду, аналізу ризиків, посилення захисту прав кредиторів та імплементацію нових стандартів фінансової звітності (МСФЗ-9). Усі ці заходи посилять надійність банків України і, як результат, довіра клієнтів до банків зросте.

З приводу актуального нині питання щодо стосунків банків і фінтех-компаній С.Мамедов зазначив, що найближчим часом між ними не буде прямої конкуренції, вони виступатимуть як партнери, доповнюючи один одного, особливо щодо платежів та грошових переказів (інтернет-платежіа, платіжних агрегаторів), кредитування (P2P, P2B), управління капіталом та операцій на фінансових ринках (штучний інтелект)».

У обговоренні взяли участь голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва Віктор Галасюк, колишній заступник голови Національного банку України Борис Марков, завідувач відділу Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, д. е. н., професор Володимир Корнеєв, д. е. н., професор Андрій Матвійчук, третій Президент України Віктор Ющенко та ін.

Віктор Ющенко у своєму виступі перед учасниками засідання спинився на кількох важливих характеристиках сучасного економічного, а, отже, і банківського життя держави. Він, зокрема, зазначив, що банківська система не існує сама по собі, а нерозривно пов'язана з економічною і політичною ситуацією у країні. Коли інфляція обчислюється цифрами у 20–30%, ніде у світі не зафіксоване зростання економіки. Цього року ми очікуємо приріст ВВП на рівні 2%, а Україні потрібно нарощувати ВВП мінімум 5–7% на рік. Інший аспект: кожна банківська система прагне до мінімізації готівки в обігу і

середніми показниками є 2–3%. Наразі готівка у нас становить 24%. Про які кредити можна говорити, коли для кредитування немає ресурсної бази? Наразі 56% економіки «у тіні». І якщо «тіньова» економіка і надалі зростатиме в таких масштабах, то банківська система стане непотрібною, потрібним стане лихварство. Чому в нас формується «тінь» – ось велике запитання до урядової політики. Бізнес показує «жовту» картку і чекає, що уряд зрозуміє, що треба проводити не 144 реформи, а 8–10. Так відбувається детінізація в усьому світі. Не може банківська система XXI сторіччя обслуговувати економіку XIII сторіччя, – зазначив третій Президент України.

Усі учасники засідання наголошували, що для успішної діяльності банкірам важливо не лише вміти боротися з поточними викликами, але й бачити та усвідомлювати перспективу і мати стратегію розвитку вітчизняної економіки та банківської системи України на найближчі роки.